



**NVE**

Reguleringsmyndigheten  
for energi – RME

STATNETT SF  
Postboks 4904 Nydalen  
0423 OSLO

**Vår dato:** 07.11.2024

**Vår ref.:** 201841752-6 Oppgis ved henvendelse

**Deres ref.:**

## **Godkjenning av metode for prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder**

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode fra Statnett SF (Statnett) den 7. februar 2024. <sup>1</sup> Metoden gjelder prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser.

Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 30 nr. 1.

RME ba den 27. mars 2024 EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om å treffe beslutning om metodeforslaget. ESA traff slik beslutning rettet mot RME den 2. oktober 2024. RME skal sørge for at ESAs beslutninger gjennomføres i Norge i tråd med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

**RME godkjenner Statnetts forslag til metode.**

### **1. Beskrivelse av saken**

#### **1.1 Bakgrunn – EB krever at Statnett legger frem metodeforslag**

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1. Forskriften fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrensener og budområder.

EB inneholder krav om at Statnett skal utarbeide forslag til nærmere angitte metoder og legge disse frem for RME. Noen av disse metodene skal Statnett utarbeide sammen med

---

<sup>1</sup> Jf. e-post fra Statnett v/ ENTSO-E til RME den 7. februar 2024, jf. vår ref. 201841752-2

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

[www.nve.no/reguleringsmyndigheten](http://www.nve.no/reguleringsmyndigheten)

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



andre TSOer.<sup>2</sup> Det følger av EB om Statnett skal samarbeide med alle andre TSOer i EØS,<sup>3</sup> eller bare innenfor den relevante kapasitetsberegningsregionen<sup>4</sup> eller annen angitt konstellasjon.

RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,<sup>5</sup> jf. EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett skal utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode for prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser, jf. EB artikkel 30 nr. 1.

## **1.2 Statnetts høring av utkast til metodeforslag**

Statnett har etter EB artikkel 10 nr. 1 og nr. 3 en plikt til å gjennomføre høring av metodeforslaget før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte tre slike høringer i samarbeid med øvrige relevante TSOer. Den første høringen gikk fra den 12. september 2018 til 13. november 2018. Det ble avgitt 34 høringsuttalelser. Den andre høringen gikk fra 2. juni 2021 til den 2. august 2021. Det ble avgitt 35 høringsuttalelser. Den tredje høringen gikk fra den 12. oktober 2023 til den 12. desember 2023. Det ble avgitt 21 høringsuttalelser.

## **1.3 Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME**

Den 7. februar 2024 mottok RME forslag til metode for prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser fra Statnett i henhold til EB artikkel 30 nr. 1, jf. artikkel 4 nr. 1.

Metoden er utviklet av Statnett i samarbeid med alle TSOene i EØS.

## **1.4 Metodeforslagets innhold**

Metodeforslaget tar for seg prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser. Metodeforslaget gjelder ved aktivering av bud for frekvensgjenopprettingsprosesser med automatisk (aFRR) eller manuell aktivering (mFRR) og ved prosessen for erstatningsreserver (RR). Metoden gjelder for alle aktiveringer av bud på balanseenergi, med mindre en TSO velger en annen prisfastsettelse for et spesifikt produkt som aktiveres lokalt og ikke utveksles.

Metodeforslaget fastsetter at aktiveringsoptimaliseringsfunksjonen (AOF) skal beregne en grensekryssende marginalpris for aktiveringer på de ulike handelsplattformene for RR-,

---

<sup>2</sup> «TSO» er en forkortelse for «Transmission System Operator». Statnett er sertifisert av RME og utpekt av Olje- og energidepartementet (OED) (nå Energidepartementet) som norsk TSO, jf. RMEs vedtak av den 1. juli 2022 hhv. OEDs godkjenning og utpeking av den 7. juli 2022

<sup>3</sup> Island og Liechtenstein deltar ikke i dette

<sup>4</sup> Også omtalt som «kapasitetskalkuleringsregioner»

<sup>5</sup> Lov 29. Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)



mFRR- og aFRR-balanseenergi. AOF-en på de respektive plattformene beregner marginalprisen for aktivering av balanseenergibud i begge retninger, for hver markedstidsenhet og i hvert budområde hvor det ikke er flaskehals. Metodeforslaget fastsetter at alle TSO-er skal overvåke og rapportere årlig om balanseenergivolumer og priser, inkludert andelen aksepterte budvolumer som er høyere eller lavere enn marginalprisen. Den grensekryssende marginalprisen skal beregnes med utgangspunkt i et marginalpriseringsprinsipp (pay-as-cleared).

Videre definerer metodeforslaget ytterligere bestemmelser for planlagte aktiveringer av mFRR-balanseenergibud, direkte aktiveringer av mFRR-bud og aktiveringer av aFRR. Forslaget tar også for seg tekniske prisgrenser for budgivning og for marginalprisen. Metodeforslaget definerer i tillegg at overføringskapasiteten som benyttes til aktivering av standardproduktene for balanseenergi skal prises til differansen mellom den grensekryssende marginalprisen for budområdegrensene. Overføringskapasitet som benyttes til å utligne motsattrettede ubalanser skal settes til 0 €/MWh.

### **1.5 RMEs anmodning til ESA**

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 27. mars 2024 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.<sup>6</sup>

### **1.6 RMEs forhåndsuttalelse til ESAs utkast til beslutning**

Med det formål å ta hensyn til RMEs synspunkter i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d punkt (iv), ba ESA den 11. september 2024 om innspill fra RME til ESAs utkast til beslutning.

RME avgav uttalelse den 16. september 2024.

RME vurderte at ESAs utkast til beslutning falt innenfor virkeområdet til EB artikkel 30 nr. 1. Videre uttrykte RME støtte til ESAs vurdering av at grensehandelsforordningen<sup>7</sup> og EB gir både relevant og tilstrekkelig grunnlag for fastsettelse av ESAs beslutning.

RME uttalte at ESAs utkast til beslutning støtter etableringen av balansemarkeder for utveksling av balanseenergi gjennom felles metoder. Den nevnte metoden fastsetter tekniske prinsipper som er relevante for prisingen av balanseenergi og overføringskapasitet. RME utalte videre at metoden legger til rette for integrering av balansemarkeder i henhold til EB artikkel 3. På denne bakgrunn fremholdt RME at det aktuelle utkastet til metode bidrar til å oppfylle EBs formål.

I vår uttalelse ønsket RME særskilt velkommen de tilpasninger som ESA har fastsatt for å reflektere det relevante rettslige rammeverket i EB og tredje energimarkedspakke, slik dette er innlemmet i EØS-avtalen. ESAs tilpasninger er ikke bare nødvendige, men også hensiktsmessige og velbalanserte for å sikre en homogenisert tilnærming, noe RME fremholdt som essensielt for å sikre markedets funksjon.

---

<sup>6</sup> Jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

<sup>7</sup> Forordning (EF) nr. 714/2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003



RME hadde på denne bakgrunn ingen bemerkninger til innholdet i utkastet.

## **1.7 ESAs beslutning**

ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 2. oktober 2024. Innholdet i ESAs beslutning er det samme som det RME sluttet seg til gjennom vår forhåndsuttalelse.

## **2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket**

### **2.1 Grensehandelsforordningen og EB**

EB og forordning (EF) nr. 714/2009 (grensehandelsforordningen) er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

#### Overordnede rammer etter EB

Formålet med EB er ifølge EB artikkel 3 å:

- a) Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene.
- b) Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder.
- c) Integre balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten.
- d) Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent.
- e) Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre marked for elektrisk kraft.
- f) Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, og samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg.
- g) Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser. EB skal derfor tolkes i lys av grunnleggende EØS-rettslige tolkningsprinsipper som prinsippet om EØS-konform tolkning og homogenitetsprinsippet.

#### Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Før ferdigstilling av metodeforslaget skal Statnett legge dette ut på høring for aktuelle interessenter, inklusive berørte myndigheter. Dette følger av EB artikkel 10. Det følger av EB artikkel 10 nr. 2 at slik høring skal vare i minst to måneder.

Etter EB artikkel 10 nr. 3 skal forslag til metoder som Statnett skal utarbeide i samarbeid med alle TSOene i EØS, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på EØS-nivå. Til



sammenligning skal forslag til metoder som Statnett skal utarbeide i samarbeid med andre TSOer i relevant kapasitetsberegningsregion eller annen nærmere angitt konstellasjon, sendes ut på offentlig høring på det relevante regionale nivå.

TSOene skal etter EB artikkel 10 nr. 6 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før de sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning.

#### Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av EB artikkel 30, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever EB artikkel 5 nr. 5 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

EB artikkel 30 nr. 1 slår fast at innen ett år etter ikrafttreddelsen av denne forordningen skal alle TSO-er utarbeide et forslag til en metode for å bestemme priser for balanseenergi som følger av aktivering av bud på balanseenergi for frekvensgjenopprettingprosessen i henhold til forordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft ("SO") artikkel 143 og 147, og prosessen for erstatning av reserver i henhold til SO artikkel 144 og 148.

Denne metoden skal

- a) bygge på marginalprising ("pay-as-cleared"),
- b) definere hvordan aktivering av bud på balanseenergi som er aktivert for andre formål enn balansering, påvirker prisen på balanseenergi, samtidig som det sikres at som minimum bud på balanseenergi som er aktivert for intern flaskehalshåndtering, ikke skal fastsette marginalprisen på balanseenergi,
- c) fastsette minst én pris på balanseenergi for hver balanseavregningsperiode,
- d) gi korrekte prissignaler og insentiver til markedsdeltakerne,
- e) ta hensyn til metoden for prisfastsettelse i tidsrammene for døgnmarkedet- og intradagmarkedet.

I henhold til EB artikkel 30 nr. 3 skal forslaget i henhold til nr. 1 også definere en metode for prisfastsettelse for utvekslingskapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller til drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser. En slik metode skal være i samsvar med kravene fastsatt i forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering ("CACM"), og

- (a) gjenspeile markedsrelaterte flaskehalser,
- (b) bygge på prisene for balanseenergi fra aktiverte bud på balanseenergi, bestemt i samsvar med prisfastsettelsesmetoden i henhold til nr. 1 bokstav a), eller eventuelt prisfastsettelsesmetoden i henhold til nr. 5,
- (c) ikke pålegge ytterligere gebyrer for utveksling av balanseenergi eller for drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser, bortsett fra et gebyr for å



kompensere for tap dersom dette gebyret også tas i betraktning i andre tidsrammer.

Metoden skal gjelde for balanseenergi fra alle standardprodukter og spesifikke produkter i henhold til EB artikkel 26 nr. 3 bokstav a.

### Godkjenning

Forslag til metode for prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser etter EB artikkel 30 nr. 1 skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i EØS, jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. artikkel 4 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 2 bokstav f, jf. nr. 6.

Etter å ha vurdert forslaget, kan RME henvise metodeforslaget til ESA etter EB artikkel 5 nr. 7.<sup>8</sup>

## **2.2 NEM-forskriften**

Det følger av NEM-forskriften § 2-4 annet ledd at RME skal sørge for at beslutninger truffet av ESA i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 blir gjennomført i Norge i samsvar med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

## **2.3 Energiloven**

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a, skal reguleringsmyndigheten ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder.<sup>9</sup>

## **3. Begrunnelse for vedtaket**

### **3.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt**

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor Statnetts frist for utarbeidelse av forslaget, og det er gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av EB.

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 27. mars 2024 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.<sup>10</sup> ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 2. oktober 2024.

RMEs vurdering, vår beslutning om å rette en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget, samt ESAs beslutning rettet mot RME om metodeforslaget, overholder gjeldende rammer for slike vurderinger og beslutninger.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

---

<sup>8</sup> Jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 52 og EØS-komiteens beslutning nr. 207/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

<sup>9</sup> Nærmere bestemt fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår om system- og balansetjenester, planlegging, idriftsettelse eller tilknytning av anlegg i kraftsystemet, som bruk av standardvilkår, den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehalser i overføringsnett, samt utøvelsen av systemansvaret

<sup>10</sup> Jf. EB artikkel 5 nr. 7, jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 52 og EØS-komiteens beslutning nr. 207/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d



### 3.2 Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at metodeforslaget oppfyller kravene i EB artikkel 30 ved at forslaget innenfor de gjeldende rammer fastsetter hvordan prisene ved aktivering av balanseenergibud på handelsplattformene for aFRR, mFRR eller RR-reserver skal beregnes. Metodeforslaget fastsetter at prisingen skal bygge på et prinsipp om marginalprising. Prisingen skal også ta hensyn til alle standardprodukter for balanseenergibud som er aktivert via AOF-en, uavhengig av aktiveringsformål så fremt de er aktivert etter prisrekkefølge.

Metodeforslaget oppfyller også kravet om å fastsette en pris for utvekslingskapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller til drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser.

Oppsummert vurderer RME at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i EB. Innholdet er i tråd med regelverkets rammer for metoden. Alle prosessuelle krav er overholdt. Kravene til metoden etter energiloven og forskrift om elektrisk kraft over landegrensene, herunder EB, er dermed oppfylt.

Ved sin behandling av metodeforslaget, foretok ESA enkelte tilpasninger som fremgår av ESAs beslutning rettet mot RME av den 2. oktober 2024. Metodeforslaget med ESAs tilpasninger fremgår av vedlegg I. ESAs tilpasninger endrer ikke det materielle innholdet i metoden.

Etter dette er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes med det innhold som fremgår av vedlegg I.

### 3.3 Godkjenningens form

RME finner at innholdet i godkjenningen er bestemmende for rettigheter eller plikter til private rettssubjekter, i dette tilfellet Statnett. RMEs vurdering er følgelig at metoden bør godkjennes ved enkeltvedtak rettet mot Statnett.

## 4. Vedtak

RME godkjenner forslag fra Statnett til metode for prisfastsettelse av balanseenergi og kapasitet mellom budområder som brukes til utveksling av balanseenergi eller drift av prosessen for utligning av motsattrettede ubalanser i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a,<sup>11</sup> jf. NEM-forskriften § 2-4 annet ledd, med det innhold som fremgår av vedtaket vedlegg I.

Statnett plikter etter dette å anvende metoden som systemansvarlig og TSO.

## 5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

---

<sup>11</sup> Jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 2 bokstav f, jf. artikkel 30 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 6, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd



Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen  
Førstekonsulent

Godkjent av Stian Henriksen  
Seniorrådgiver

Tore Langset  
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

**Mottakerliste:**

STATNETT SF

**Kopimottakerliste:**





## Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: <a href="mailto:rme@nve.no">rme@nve.no</a> . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none"><li>- Skrive hvilket vedtak du klager på.</li><li>- Skrive hvilket resultat du ønsker.</li><li>- Opplyse om du klager innenfor fristen.</li><li>- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen.</li></ul> I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.